

Activități de protecție a plantelor în livadă în luna august

Автор(и): ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 10.08.2025 *Брой:* 8/2025



Cu excepția făinării pe măr și piersic, riscul bolilor fungice a trecut aproape în totalitate. Daunele cauzate de insecte și acarieni dăunători sunt, de asemenea, mult reduse, deoarece frunzele vechi nu sunt potrivite pentru dezvoltarea lor. În plus, unele dintre ele se mută pe gazdele lor alternative.

Activitățile de protecție a plantelor din luna august vizează în principal protejarea recoltei de fructe de daunele viermilor și a frunzelor de moliile minere, ploșnițe și alți dăunători care dezvoltă mai multe generații. Monitorizați daunele cauzate de acarieni, datorită creșterii populației acestora.

Tratamentele trebuie să respecte termenele de așteptare ale pesticidelor și momentul recoltării. Acestea trebuie efectuate în orele mai răcoroase ale zilei.

În livezile de pomi fructiferi

Toate livezile sunt monitorizate pentru prezența omizii țesătoare de toamnă. Când pragul economic este depășit, culturile sunt tratate cu Dipel 2 X (100 g/da).

Omidă țesătoare de toamnă (*Hyphantria cunea* Drury.) este răspândită în întreaga țară. Are un tip de dinamică a populației multianual (se înmulțește masiv la fiecare 5–6 ani). Este o specie tipic polifagă, atacând peste 240 de specii de plante aparținând la 47 de familii botanice. Preferă dintre speciile de foioase: dud, măr, prun, cireș, gutui, nuc, arțar norvegian și frasin.

În Bulgaria, omida țesătoare de toamnă dezvoltă de obicei două generații pe an, iar uneori o a treia parțială. Iernează ca pupă sub scoarța crăpată de pe trunchiurile copacilor, sub acoperișuri sau la mică adâncime în sol. Larvele nou eclozate dintr-un singur grup de ouă împreună mai multe frunze cu fire de mătase și pregătesc un cuib larval comun, pe care îl locuiesc. Cuibul se extinde treptat pe măsură ce se hrănesc și cresc, cuprinzând întreaga parte terminală a ramurii și uneori ramurile învecinate. Până la stadiul al cincilea (au de obicei șapte, dar uneori mai multe) trăiesc în cuib, care le protejează de prădători. După această etapă, larvele duc o viață independentă. Părul lor dens le protejează de insectele și păsările prădătoare.



Larvele tinere (în cuiburi) scheletează parțial frunzele, hrănindu-se cu o epidermă și parenchimul. Larvele mai în vârstă scheletează grosolan frunzele fără a afecta nervurile, iar larvele cele mai în vârstă consumă întreaga lamă foliară. În lipsa hranei, larvele pot roade și fructele superficial. La densități mari ale populației, dăunătorul poate defolia complet copacii mari pe suprafețe semnificative.

Fluturii celei de-a doua generații zboară de la începutul lui iulie până la sfârșitul lui august. Fecunditatea lor este și mai mare (2.500 de ouă). Daunele cauzate de larvele eclozate sunt adesea și mai mari decât cele ale primei generații, cu un maxim în august și începutul lui septembrie.

După hrănire, larvele acestei generații se pupizează și rămân să ierneze. Unele dintre indivizii care se pupizează mai devreme pot da o a treia generație parțială, dar acest lucru se întâmplă doar în anumiți ani și la o densitate a populației foarte scăzută.

Livezile de pomi fructiferi infestate de viermele fructelor se pulverizează cu unul dintre următoarele produse – Delegate 250 WG (30 g/da), Rapax 100–200 (ml/da), Dipel DF 50–150 (g/da), Avant 150 EC (33,3 ml/da), Decis 100 EC (8,75–12,25 ml/da), Coragen 20 SC (16–30 ml/da). Pentru perturbarea împerecherii puteți utiliza și difuzoare combinate de feromoni – Isomate – SLR (100 buc/da).

Trunchiurile și ramurile groase ale pomilor fructiferi infestați de gândaci de scoarță se tratează cu unul dintre următoarele produse – Decis 100 EC (12,25 ml/da), Coragen 20 SC (30 ml/da), Sumi Alpha 5 EC (0,03%), Karate Zeon 5 SC (15 ml/da).



Gândacul mic (rugos) al scoarței fructelor (*Scolytus (Ecoptogaster) rugulosus* Ratz.) este răspândit. Preferă speciile cu sâmbure – piersic, cais, cireș, prun, dar atacă și fructele cu miez – păr, măr etc. Are preferințe varietale – de exemplu, soiul de măr Gloster și portaltoiul M9. Atacă atât livezi vechi și abandonate, cât și plantații tinere cu plante sănătoase, ceea ce îl face un dăunător mai periculos decât gândacul mare al scoarței fructelor.

Specia dezvoltă două generații pe an. Iernează ca larvă de diferite vârste în galerii din trunchiuri și ramuri ale pomilor fructiferi. Gândacii celei de-a doua generații apar în iulie–august și pot fi găsiți până în septembrie–octombrie. Ei rodească găuri de ieșire rotunde cu un diametru de aproximativ 1 mm. Se hrănesc cu mugurii și scoarța ramurilor și lăstarilor. Zboară bine și se răspândesc pe arbori noi. După copulație, femelele rodească o gaură de intrare la baza mugurilor și a ramurilor scheletice și pătrund în ramuri. Acolo fac galerii maternale longitudinale scurte (1,5–3 cm). Pe ambele părți ale galeriei maternale sapă mici nișe, în fiecare depunând câte un ou. Într-o singură galerie maternă sunt depuse de la 10 la 40 de ouă. Fecunditatea femelei variază de la 12 la 120 de ouă. După depunerea ouălor, femelele mor și astupă găurile de intrare cu corpurile lor. Larvele eclozează după una sau două săptămâni și rodească galerii larvare laterale, care sunt lungi, curbate și se pot intersecta. Adesea, galeriile sunt complet umplute cu excremente compactate. Larvele eclozate rămân să ierneze în galerii, iar în vreme mai blândă hrănirea poate continua în lunile de iarnă.

Livezile de piersic se pulverizează cu unul dintre următoarele produse – Sulphur WG (600 g/da), Solfo 80 WG (750 g/da), Systhane 20 EW (0,03%), Luna Experience (50–75 ml/da), Flint Max 75 WG (0,02%) împotriva făinării; cu un produs pe bază de deltametrină – Decis 100 EC (12,5 ml/da), Meteor (90 ml/da), Dekka EC (50 ml/da) împotriva moliei orientale a fructelor, a viermelui lăstarilor de piersic (a treia generație), a păduchelui mătasei, a păduchelui San José; și cu Apollo 50 SC (40 g/da), Valmec (60–96 ml/da) sau un alt produs pe bază de abamectină, Voliam Targo 063 SC (75 ml/da), Naturalis (100–150 ml/da) împotriva acarienilor.



Ciuperca ascomicetă *Sphaerotheca pannosa* (Wallroth) Levelle var. *persicae* Woronichin, cu stadiul conidial *Oidium leuconium* Desmazieres, agentul cauzal al făinării la piersic, iernează între solzii mugurilor infectați.

Infecția locală apare mai întâi pe fructele tinere, în creștere, sub formă de pete făinoase care se extind. Sub ele, pulpa fructului se întunecă, devine plutitoare și foarte des crapă. Fructele tinere sunt sensibile la boală până ating o dimensiune de aproximativ 4 cm, după care de obicei nu se mai infectează. Adesea, fructele ușor infectate cresc până la maturitatea de recoltare, dar pe ele rămân pete plutitoare. În a doua jumătate a verii, pe frunze și vârfurile lăstarilor se formează numeroase pete, în mare parte unghiulare, clorotice, acoperite pe partea inferioară cu un strat făinos. Frunzele afectate se deformează grav și, la o presiune mare a bolii, necrotizează și cad.

Soiurile de nectarină sunt deosebit de sensibile la făinare.

Boala se dezvoltă într-un interval larg de temperatură, dar la o umiditate mai mare a aerului, deși infecții individuale sunt posibile și în condiții uscate. Ploile frecvente și intense sunt nefavorabile pentru dezvoltarea făinării, deoarece inhibă creșterea ciupercii și duc la spălarea sporilor sau la moartea acestora. Germinarea sporilor este stimulată de lumină, iar fructele bolnave sunt de obicei situate în părțile superioare, sudice sau sud-vestice ale coroanei copacului.



Viermele lăstarilor de piersic (*Anarsia lineatella* Zell.) este răspândit în întreaga țară. Preferă speciile cu sămbure. Atacă cel mai sever piersicul, caisul și prunul. A fost găsit și pe cireș, migdal, vișin etc.

Insecta dezvoltă trei generații pe an, iar într-o toamnă caldă o a patra. Iernează ca larvă de stadiul doi, și mai rar de stadiul unu, în muguri, fructe mumificate, bifurcații de ramuri, pețioluri de fructe și pe trunchi. Pentru iernare, larva rodește o mică cameră cu pereți netezi, căptușită cu fire de mătase. Cel mai adesea camera este situată pe etajele mijlocii ale coroanei expuse la soare. De obicei, în jurul locului de iernare se acumulează mici grămezi de excremente maronii.

Fluturii celei de-a treia generații zboară în perioada august–septembrie până în octombrie. Dăunează în principal lăstarilor, dar uneori atacă și fructele. O larvă dăunează 1–2 lăstari și/sau un fruct. În acest moment, lungimea galeriei din lăstari este de la 2–3 până la 8–10 cm. Lăstarii infestați se ofilesc, iar mai târziu partea lor terminală se usucă împreună cu frunzele și creșterea lor se oprește. În fructele mici, larvele pot distruge întreg

interiorul, iar în fructele mai mari rodească o galerie scurtă în partea cărnosă. Dauna seamănă cu cea cauzată de viermii fructelor.

<